

PAPAZ VALANTİNE

İsmet ÇETİN

14 Şubat günü bütün dünyada «Sevgi-
liler Günü» olarak kutlanmakta imiş. Ay-
nı günün akşamı saat 22.00'de verilen ha-
berlerde bu günün önemini anlatan görün-
tüler ve röportajlar ile açıklamalar verildi.
Arkasından da bir tavsiyede bulunuldu :
«Bu günün anısına sevdiğiniz bir gül
götürerek gönlünü alınız.» Yaşlı bir çifte
günün anlamını sordular. Yaşlı çift gün
hakkında bilgili olmadıklarından açıklama
da yaptılar. Bundan iki bin beş yüz yıl evvel
Roma Krallarından birisi sevdiği ile ev-
lenmiş. Evlilik törenlerini idare eden Pa-
paz Valantine, bu düğünün anısına, bu gü-
nü baharın müjdecisi kabul ederek 'Âşıklar
Günü' ilân etmiş. Bu açıklamadan sonra
yaşlı çift, herkesin mutlu olmasını diledi.

Aynı haber programında, Eskişehir'de
yapılan bir toplantıdan bahsedildi. Yunus
ile ilgili olan bu toplantıda İtalyan, Romen,
Belçikalı ve Pakistanlı insanların görüşleri
verildi.

Biz TRT Televizyonunun verdiği bu
iki haberi mukâyese edince yabancı bir kül-
türün veya kültür ürününün cemiyete em-
poze edilmeye çalışıldığını düşündük.

Muhteremler haklı olmalılar. Zira da-
ha önce Yunus ile ilgili bir film seyrettik.
Bir çuval aluç ile bir çuval buğday değiş-
me sevdasında olan, yaşadığı dünyanın far-
kında olmayan cahil bir köylüyü Yunus
diye takdim ettiler.

Bir haber programında yer alan 'Âşık-
lar Günü', bütün dünyada kutlanan «Yunus
Emre Sevgi Yılı'ndan sadece bir adım ge-
ride... Zaman zaman Yunus'un hümanist-
liğinden bahsedilen konuşmalar verildi.
Maksat Yunus'un beynelmilel olmasını sağ-
lamakmış. İnançsızlaşmaya giden bir hü-
manizm acaba Yunus'a yakışır mı? Veya
Yunus hümanist olduğunu kabul eder mi?

Öyle zannediyorum ki, Yunus hümanist
olmayı asla istemezdi.

Tarihini hatırlayamadığım bir kültür
programı (?) Televizyon ekranını dolduran
bir USA yazısı ve bayrağı. Bayrağın önün-
de, elinde gitarı ile haykıran bir zenci şar-
kıcı. Jenerik yazısında '..... Bank'ın
kültür hizmetidir' yazısı. Sahne : İçi su dolu
bir küvet. Her taraf köpük. Küvetin için-
de çırıl çıplak bir kadın bir erkek. Yarı
bellerine kadar köpük, yukarıdan, duştan
akan suyun altında bir sevişme sahnesi.
Öyle iğrenç ki, poşetler içinde satılan der-
gilerde bu manzarayı görmek mümkün de-
ğil. Yaklaşık 5-6 dakika süren Amerikan
müziği eşliğinde ihtiraslı sevişme sahnesi.

Daha önce, Bankasının bir
kültür hizmeti olan 'Turkuaz' beğenilmiş
ve takdir edilmişti. Buna benzer, Türklük ve
Türk kültürü ile ilgili bir program olaca-
ğını düşünerek seyretmeye başladığım pro-
gramın daha nasıl manzaralarla kültüre hiz-
met edeceğini bekleyerek ve 'lanetleyerek'
seyrettim.

Yeniden başa dönelim. Yunus, Âşıklar
Günü, Kültür Hizmeti... Milletlin bünyesin-
de olmayan kültürlerin, TRT Televizyo-
nunda mozayik halinde sunulması bayağı
(!) renkli.

Anadolu, onbirinci yüzyıldan itibaren
Türk insanı için bir coğrafya olmaktan çı-
kıp yeni bir vatan haline gelmiştir. Bu,
Türk milleti için hayli pahalıya mal olmuş-
tur. Uzun süren bir mücadele döneminden
sonra Yunus, Mevlâna, Ahi Evran, Nas-
reddin Hoca, Hacı Bektaş Veli gibi Alp-
Erenler ile Anadolu'ya Türk mayası ça-
lınmıştı. Bu yüzyıldan sonra, kesin olarak
Türk kültür hakimiyetine giren Anadolu
Türk toprağı, yüzyıllar boyunca başka kül-
türlerin cazibe merkezi olmuştur. Şu anda

da böyledir. Zaman zaman başka kültürlerin varlığı iddia edilse bile, bu kültürler kendi çevresi dışında hayatîyetlerini sürdüremezler. Mahallî kaldıklarından ilerlemeye de engel teşkil ederler. Tıpkı Darende esnafının kendi arasında kullandığı 15-20 kelimededen teşekkül eden gizli dil gibi.

Kültür zenginliği ayrı kültürlerin bir arada, iç içe yaşaması mânâsında değildir. Zenginlik, millî kültürlerin hayatın her safhasında yaşanmasıdır. Evde, sınıfta, otobüste, yolda... Köyde, kasabada, şehirde... Edirne'de, Kars'ta, Antalya'da, Bakü'de...

Milletlerin belirleyici unsuru olan kültürlerin çeşitlilik göstermesi tabiidir. Her kültürün kendine mahsus rengi vardır, yapısı vardır, değerleri, kabulleri ve redleri vardır. Bundan dolayı da dünya kültürleri çeşitlilik gösterir. Zenginlik ise, çeşitlilik gösteren kültürlerin birisi, millî kültürlere mahsustur. Dolayısıyla, millî kültürlerde renklilik, başkalık bulunmaz. Onlar mozaik olamazlar. Kültürlerin mozayığı yapıl-

mak istenirse çatışma başlar ki, bunun önüne geçmek mümkün olmaz. Kültür çatışmasının getireceği zarar ise tahmin olunamayacak kadar büyüktür. Çatışma, bazı insanların vatansızlaşmasına dahi sebep olur...

Türk milletini içinde barındıran Türkiye, 'Türkiye Cumhuriyeti Devleti'dir. Bu yapı içinde başka kültürlerin bulunması mümkün olmadığı gibi, bunu iddia etmek de mümkün değildir. Başka kültürlerin bulunmadığını farkedene zevat, Roma döneminde kalan bazı arkaik kültür unsurları ile Amerika'dan, İngiltere'den, vd. milletlerden kültür ithal etme hevesine kapılmışlar. Buna kimsenin hakkı yoktur. Türk milletinin verdiği vergiler ile maiyetlerini te'min eden insanlar ise bu meselede yetkili kılınmamışlardır. Bu ikibin beş yüz yıl önce yaşayan Papaz Valantine olsa bile... Vatan edinmek, tarihin bütün dönemlerinde cephe yolundan geçmiştir. Politikalar ise masalarda tesbit edilmiştir. Bunların bedeli ise ödenmiştir. Gerekirse ödenir.